Антибашистская
ГАЗЕТА
ГОРЕЦКИЙ ВЫБОР
МАРТ, № 14, 2007

БАШИЗМ -
«Репрессивный режим, направленный на подавление прогрессивных общественных движений, на уничтожение демократии».
С.И.Ожегов, «Толковый словарь руского языка», на букву «Ф»

Старшыня Рады БНР І. Сурвілла зьвярнулася да беларускага народу

Старшыня Рады Беларускай Народнай Рэспублікі Івонка Сурвілла зьвярнулася са зваротам да беларускага народу з нагоды 89-ых угодкаў абвяшчэньня БНР.

"Дарагія Суродзічы Беларусы!

Ад імя Рады Беларускай Народнай Рэспублікі вітаю вас з нашым вялікім нацыянальным сьвятам – Днём 25-га Сакавіка.

25 сакавіка 1918 году Беларускі народ абвясьціў сьвету, што ён скідае з свайго краю апошняе ярмо дзяржаўнай залежнасьці і абвяшчае Беларускую Народную Рэспубліку незалежнай і вольнай дзяржавай.

На жаль, ня змог тады наш аслаблены вайною народ абараніць сваю маладую Рэспубліку ад новай няволі. І ня мелі мы прыяцеляў у сьвеце, якія б за нас заступіліся. Пачаўся новы перасьлед. Чужакі гэтым разам фізычна нішчылі нашых найлепшых людзей, выкаранялі нашую мову, нашыя адвечныя хрысьціянскія каштоўнасьці. Нішчылі нас і казалі, што яны нашыя "браты".

І на жаль, некаторыя з нас ім паверылі. А дасюль верылі. Толькі падзеі апошняга часу іх пераканалі, што народ наш зажыве шчасьліва адно тады, калі будзе сам гаспадаром у сваёй хаце.

Дарагія Суродзічы, нашая будучыня сёньня ў нашых руках. Ад нас залежыць, ці мы будзем гаспадарамі ў сваёй хаце, ці будзем надалей жыць, дастасоўваючыся да чужых жаданьняў.

Нашае нацыянальнае сьвята – Дзень Волі – найлепшая нагода, каб паказаць сьвету і самім сябе, што мы народ паўнавартасны, што мы здольныя ня толькі быць гаспадарамі ў сваёй краіне, але што мы здольныя быць добрымі гаспадарамі. Адзінае, чаму нам трэба зноў навучыцца – гэта любіць і шанаваць адзін аднаго, бо ўсе мы Беларусы, усе мы сыны і дочкі тае самае беларускае зямлі.

Дык зь вялікай надзеяй зьвяртаюся сёньня да ўсіх Вас, дарагія мае суродзічы Беларусы, дома і на чужыне: пакажыце ў дзень 25-га Сакавіка, што мы зьяднаны народ і што разам мы здольныя адрадзіць наш край, каб перадаць нашым дзецям і ўнукам не "апошнюю дыктатуру ў Эўропе", а вольную Беларускую Народную Рэспубліку.

Дык памажы нам Божа!
Жыве Беларусь!
Івонка Сурвілла,
Старшыня Рады Беларускай Народнай Рэспублікі " – гаворыцца ў Звароце.

ДЗЕНЬ ВОЛІ – ДЗЕНЬ ЯДНАННЯ

**"...дзень 25 сакавіка для таго, хто разумее і адчувае, што такое радзіма, гэта ня проста святочны дзень. Гэта дзень, які далучае яго да зямлі, на якой ён нарадзіўся"
Віктар Дашук, народны артыст Беларусі, кінарэжысёр.**

Аляксандр КАДАНЧЫК, кандыдат гістарычных навук.

Дата 25 сакавіка ператварылася ў своеасаблівы водападзел адносінаў грамадзянаў Беларусі да сваёй гісторыі. У адных яна выклікае пачуццё гонару за нашых продкаў далёкага 1918 года, у іншых – катэгарычнае непрыняцце і нават агрэсіўнае раздражненне. У апошні час шэраг палітычных дзеячаў нашай краіны выступілі з ініцыятывай абвясціць 25 сакавіка агульнадзяржаўным святам, днём яднання беларускага народа. Каб лепш зразумець значэнне гэтай даты, трэба коратка аднавіць папярэднія падзеі.

Рыхтуючы захоп дзяржаўнай улады, партыя бальшавікоў імкнулася прыцягнуць на свой бок шырокія слаі насельніцтва. На гэта былі разлічаны бальшавіцкія лозунгі-абяцанні: "Зямля – сялянам!", "Фабрыкі – рабочым!", "Мір – народам!", "Нацыям – свабоду!".

Заклікі прывабныя, але давайце ўспомнім, што атрымалася на справе.

Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі бальшавіцкая ўлада перадала сялянам частку памешчыцкай зямлі, ды толькі потым пачала гвалтоўна забіраць у іх прадукты харчавання (харчразвёрстка), а яшчэ пазней, у перыяд калектывізацыі, адабрала ў сялян і тую зямлю, якая раней належыла ім самім.

Замест абяцанага міру краіна была ўцягнута ў шматгадовую грамадзянскую вайну, колькасць ахвяраў у якой перавысіла колькасць загінуўшых у сусветнай вайне.

Бальшавікі 2 лістапада 1917 г. пацвердзілі ранейшае абяцанне прадаставіць нацыям права самім вызначаць свой лёс і нават, калі яны пажадаюць, права аддзяліцца ад Расіі і стварыць свае асобныя дзяржавы.

Ды толькі не дарма беларусы кажуць: абяцанка – цацанка, а дурню – радасць. І ў гэтым прыйшлося хутка пераканацца на ўласным вопыце.

У лістападзе 1917 г. па волі бальшавіцкай партыі быў створаны вышэйшы орган савецкай улады на Беларусі – Абласны выканаўчы камітэт саветаў рабочых, салдацкіх і сялянскіх дэпутатаў Заходняй вобласці і фронту (скарочана – Аблвыкамзах). Звярніце ўвагу: у доўгай назве гэтага органа няма ніякага напаміну пра Беларусь. Яна вызначана як Заходняя вобласць ў межах Савецкай Расіі. І гэта не выпадкова. У самім Аблвыкамзаху пераважалі франтавікі і фактычна не было беларусаў, а яго бальшавіцкія кіраўнікі – В.Кнорыньш, К.Ландэр, А.Мяснікян і іншыя – не лічылі беларусаў за нацыю.

У такіх умовах беларускія патрыятычныя арганізацыі імкнуліся ўтварыць такую ўладу, якая, на іх думку, забяспечвала прадстаўніцтва ад розных палітычных сілаў Беларусі. Дзеля гэтага найбольш уплывовыя арганізацыі пагадзіліся склікаць Першы Усебеларускі з'езд. Галоўная мэта з'езда – вырашэнне лёсу Беларусі.

Ідэю склікання з'езда ад імя Савета Народных Камісараў Расіі падтрымаў народны камісар (міністр) па справах нацыянальнасцяў Расіі І.Сталін. Было ўзгоднена, што ўлада на Беларусі павінна належаць краёваму Савету рабочых і салдацкіх дэпутатаў, выбранаму на краёвым з'ездзе.

Да 14 снежня 1917 г. у Мінск з'ехаліся 1872 дэлегаты. Быў абраны прэзідыум, утвораны Савет з'езда, які стаў кіруючым органам. 15-17 снежня адбылося абмеркаванне амаль усіх запланаваных пытанняў. Але 17 снежня 1917 г. бальшавікі разагналі з'езд.

Узнікае пытанне: за што?

З'езд разагналі ў той момант, калі быў прыняты першы пункт рэзалюцыі аб "уладзе". Ён пастанавіў "выдзеліць са свайго складу орган краёвай улады ў выглядзе Усебеларускага савета сялянскіх, салдацкіх і рабочых дэпутатаў", якому даручыў "кіраванне Беларуссю да склікання Беларускага ўстаноўчага сейма".

Звярніце ўвагу, паважаныя чытачы, з'езд не выступіў супраць савецкай улады, як пазней будуць хлусіць бальшавіцкія ідэёлагі і паслухмяныя гісторыкі. Наадварот, нагадаем яшчэ раз: улада перадавалася "Усебеларускаму савету сялянскіх, салдацкіх і рабочых дэпутатаў". Падкрэслім, што гэты пункт адпавядаў дамоўленасцям са Сталіным.

Дык што так напалохала бальшавіцкіх лідэраў Аблвыкамзаха?

А тое, што такім чынам абмяжоўвалася іх ўлада (створаны пераважна франтавікамі Аблвыкамзах павінен быў займацца франтавымі справамі), а агульнае кіраўніцтва часова пераходзіла да названага вышэй Савета. Потым дэмакратычным шляхам, праз выбары, прадугледжвалася скліканне Беларускага ўстаноўчага сейма. Бальшавікі не былі ўпэўнены, што яны атрымаюць большасць пры сапраўды дэмакратычных выбарах.

Можна, канечне, пералічваць іншыя матывы, якія мелі месца. Аднак галоўную адказнасць за разгон з'езда нясуць бальшавікі. Тут яскрава праявілася іх імкненне да аднапартыйнай дыктатуры, што сталася адной з асноўных прычынаў разгарання грамадзянскай вайны.

Працяг на стар. 7

В феврале этого года в газете «Ленинскі шлях» было опубликовано «сердитое письмо из конверта», затрагивающее нашу газету и непосредственно – ее авторов. Поводом для публикации стало интервью с бывшим кандидатом в депутаты областного Совета Андреем Юрковым. С рядом утверждений, которые допустил в своем письме его автор, г-н Журавлев, и опубликовала редакция «ЛШ», мы были не согласны, а посему обратились к главному редактору Людмиле Гончаровой с предложением провести «круглый стол» с участием всех заинтересованных сторон, на котором каждый мог бы высказать свое мнение. Людмила Васильевна поначалу согласилась с нашим предложением, но спустя несколько дней вдруг передумала и дала «отбой».

Пришлось действовать официально.

Редактору газеты "Ленінскі шлях"
Гончаровой Л.В.

В номере газеты "ЛШ" за 17.02.2007 г. была опубликована статья В.Журавлева "Горецкая брокериада".

Считаем, что в ней содержатся излишне эмоциональные оценки нашей деятельности, граничащие с оскорблениями в наш адрес. В связи с этим, предлагаем в ближайшее время организовать круглый стол с участием представителей редакции "ЛШ", а также В.Журавлева в удобном для Вас месте. Целью такой встречи мы видим цивилизованное обсуждение содержания публикации, которая на наш взгляд, может негативно отразиться на репутации районной газеты "Ленінскі Шлях".

Одновременно благодарим за внимание к газете "Горецкий выбор", и стремлении к плюрализму мнений на страницах Вашего издания.

Эдуард БРОКАРЕВ
Андрей ЮРКОВ
22.02.2007г.

Исх. № 5 от 26.02.07г.
Э.Брокареву
А.Юркову

Редакция районной газеты «Ленінскі шлях» оставляет за собой право не вступать с Вами в дискуссию и переписку.

С уважением
главный редактор газеты
«Ленінскі шлях»
Л.Гончарова.

ГОРЕЦКАЯ БРОКЕРИАДА*

Прежде, чем зайти в дом, спроси у хозяина разрешения. Казалось бы, это элементарное правило вежливости всем хорошо известно, и большинство его придерживается. Вот только далеко не все осознали, что Беларусь — тоже Наш общий дом, и зачастую кое-кто из наших горецких радетелей за демократию ведут себя как слон в посудной лавке.

Я вот думаю: жители нашего города умнее и дальновиднее «рупоров» чуждой нам идеологии, что пытаются навязать в своих бульварных пасквилях типа «Горецкий выбор», издателем и редактором которого является небезызвестный Эдуард Брокарев. Назвать этот «фиговый листок» газетой, язык не поворачивается, но тем не менее хозяин именует ее «антибашистской», вместо буквы «ф» вставив «б» и прикрывшись «Толковым словарем русского языка» С. И. Ожегова.

Наш народ не понаслышке и трактовке словаря знает, что собой представлял фашизм, и ту «демократию», которую он принес на нашу землю и страны Европы. Память народа жива. И, выдавая себя за редактора, Брокареву следовало бы считаться с этой реальностью, быть мудрее и корректнее в проведении параллелей между фашизмом и нынешним курсом Беларуси и ее всенародно избранным Президентом.

А если уж вы считаете себя борцом за демократию и патриотом своего народа, предлагайте что-то умное и полезное. Даже и со страниц своего «пасквиля».

Как только возникла газовая проблема с Россией, началась массированная атака российских СМИ на Беларусь и ее руководство. Вот тут-то и вы, как змеи, начали выползать на свет" со своими изданиями-однодневками, радуясь и хлопая в ладоши, мол, так и надо беларусам. Но уж если вы ратуете за народ и печетесь о его благополучии, то как понимать тогда такие противоречия в поведении? Почему наслаждаетесь воз-никшими трудностями и проблемами с поставкой энергоносителей. Где же логика?

Если верить выходным данным, то тираж у «Горецкого выбора» «дохлый» — всего-то 299 экземпляров (потому что подобные издания тиражом до 300 экземпляров не надо регистрировать нигде. Печатай, что вздумается), а апломб и патетика отдельных авторов публикаций рассчитаны на многотысячную аудиторию. Чего стоит только интервью с проигравшим очередные выборы в местные Советы депутатов Андреем Юрковым, заявившим: «Наша победа еще впереди».

Поскольку не все жители города и района имеют возможность, что говорится, из первых уст узнать, о чем же пишет «Горецкий выбор», позволю себе несколько цитат из приведенного выше интервью. Не понятно, какую победу имел в виду А. Юрков. Мы знаем одну Победу, которую знает и помнит бывший советский народ. Эта была Великая Победа — «одна на всех» — за которую пал каждый четвертый белорус и более 50 миллионов отдали свои жизни. Эта была всенародная Победа! А о какой победе верещите вы со страниц сомнительных изданий?

Если десяток-два хулиганов привлекут к ответственности за нарушение законов, вы возводите их в ранг «святых мучеников», пострадавших за демократию.

А уж если пытаетесь сесть не в свои сани и выдаёте себя за великих издателей и редакторов, поучитесь уму-разуму хотя бы у Александра Андреевича Проханова — писателя, публициста, издателя и редактора известной газеты «Завтра». Вот и тогда от ваших «газеток» не будут шарахаться и пинать их в подъездах ногами.

Бывшему кандидату сразу в несколько Советов А. Юркову я бы посоветовал заняться делом и приносить пользу обществу, а не пытаться искать черную кошку в черной комнате. Особенно, если ее там нет.

В своем интервью Юрков утверждает, что «эти выборы отличались от предыдущих (напомним, что Юрков баллотировался и в Палату представителей Национального собрания Республики Беларусь и проиграл Т. С. Осмоловской), более профессиональ-ным подходом со стороны команды. С самого начала в итогах выборов сомнений не возникало, что объясняется, на его взгляд, отсутствием на участках наблюдателей. А кто мешал наблюдать? Видимо, кандидат уже заранее знал, что и на этот раз проиграет. Потому и утверждает в интервью, что «процедура подсчета» нас уже не интересовала. Вот так герои, вот так борцы!

Интересен ответ Юркова и на вопрос, каким было его самое большое разочарование от участия в выборах? «Отсутствие людей на встречах с кандидатами». Видите ли, время таких встреч было выбрано неудачное. А вот мнение кандидата об электорате, который, как ему думалось, будет за него голосовать. «Такая пассивность и трусость молодежи — это страшно. Я сам раздал накануне одной из встреч около 700 листовок, многие говорили, что придут. Здесь меня, конечно, спустили с неба на землю».

Вот видите, и сами разобрались, что дело не в молодежи, а в неправильно рассчитанной высоте полета. Слишком высоко вспарили. А молодежь — она не запуганная. Она и в политике неплохо разбирается. Во время встречи, которая не состоялась, проголосовали ногами, а в кабинах для тайного голосования в день выборов голосовали головой. В чем же вы их упрекаете?

Высокомерно звучит и ответ на вопрос о планах на будущее, где А. Юрков, без тени сомнения, утверждает: «Они продиктованы уверенностью в себе, в своем образова-тельном уровне. Не побоюсь сказать, что в проблемах экономики я сейчас один из наиболее сведущих людей в Горках».

К таким завышенным самооценкам и добавить нечего. На мой взгляд, излишняя амбициозность превратила уже не одного

Такое же право (в смысле – продолжить дискуссию) есть и у нас. А посему в сегодняшнем номере мы приводим полный текст статьи из «ЛШ» и рядом – комментарий редактора нашей газеты. Это, так сказать, первый шаг. Следующий будет сделан в суде, где мы дадим возможность г-ну Журавлеву и редакции районной газеты доказать некоторые обвинения, сделанные в наш адрес. В то же время редакция «Выбора» готова дать слово на своих страницах любому, кто пожелает высказаться на затронутую тему.

НАШ ОТВЕТ ЖУРАВЛЕВУ*

Сердитое письмо из конверта

"Ленінскі шлях", 17.02 стр. 3

несостоявшегося кандидата от оппозиции в умную ненужность общества.

Пессимистический экономический прогноз, сделанный в интервью на ближайшее будущее, справедлив, пожалуй, в том, что «нам нужно поверить, что уровень жизни зависит от нас самих».

Интервьюер, он же редактор, он же издатель «Горецкого выбора» Э. Брокарев напомнил А. Юркову, что во время прошлых выборов в парламент в одной из аудиторий ему предлагали возглавить «Прему». Тогда Юрков не думал заниматься производством, поскольку мечтал стать политиком. А сейчас? «Нет проблем, — ответил он с готовностью пионера и добавил: «Однако в существующих экономических условиях реанимировать «Прему», или тот же завод напитков, или другие «полуживые» пред-приятия нереально. Это, кстати показывает многолетняя практика, когда все попытки горецких властей оживить местные заводы оказываются провальными».

Господа — издатель и его визави. А давно ли были на той же «Преме»? И были ли там вообще, если беретесь рассуждать об этом коллективе? Или за поездками по дальнему зарубежью, о чем с гордостью сообщает своим малочисленным читателям А, Юрков: «В последнее время я много езжу по соседним странам», некогда посмотреть, что же делается дома, в родной стране? В стране, которую вы ненавидите, торгуя ее честью и достоинством на перекрестках Европы. Вы, считая себя безработными, как указываете в избирательных анкетах, таким образом зарабатываете свои политические дивиденды на личную безбедную жизнь.

В. ЖУРАВЛЕВ,
внештатный корреспондент газеты.

По первому пункту я абсолютно согласен с автором. Беларусь – действительно наш общий дом. И мой в том числе. Тем не менее, г-н Журавлев почему-то предлагает мне стучаться прежде, чем туда войти. На мой взгляд, при этом, он банально проговаривается, допускает так называемую «оговорку по Фрейду»: что на уме, то и на языке. Многие из тех, кто сегодня именует себя сторонниками Александра Лукашенко, настолько привыкли к собственной вседозволенности, привыкли чувствовать себя «хозяевами жизни», что даже говоря о равенстве, всерьез считают себя «более равными», и ничтоже сумняшеся, позволяют себе всех поучать. Не буду я никуда стучаться, поскольку привык открывать свой дом собственным ключом, и вести себя там так, как считаю нужным, что, по-моему — нормально.

Насчет «чуждой идеологии». Опять то же, что и в предыдущем абзаце. Ну что у человека за манера – за всех расписываться! Вам, Василий Демьянович, она чуждая. А мне и многим другим людям чужда Ваша. При этом я Вам свою не навязываю. Вы же для выражения собственной (если – собственной) точки зрения так и норовите воспользоваться государственной (т.е. – нашей общей) газетой, куда нам, «менее равным» доступ закрыт, что, кроме всего прочего, противозаконно. Кстати, по Конституции, если Вы ее читали, в Беларуси предусмотрена множественность идеологий.

Насчет «Антибашистской газеты». Слово это придумал я сам, опираясь на название титула ныне покойного туркменского президента, именовавшегося, как известно, «ТуркменБАШИ» (выделено мной – Э.Б.). Порядки, царящие в этой стране, на мой взгляд, недалеки от фашистских (доведенный до абсурда культ личности «вождя», невероятно жестокое обращение с инакомыслящими, практика единолично принимаемых руководителем решений), но нигде, ни в одном своем материале я не проводил параллелей между фашизмом и нынешним курсом Беларуси. Это делаете как раз Вы, додумывая то, чего на самом деле нет.

Формулировка «Башизм - «Репрессивный режим, направленный на подавление прогрессивных общественных движений, на уничтожение демократии» действительно взята из словаря Ожегова. Я им не «прикрываюсь», как Вы изволили выразиться, а делаю ссылку на источник информации, что в журналистике – норма цивилизованности, коль уж Вам это неизвестно.

Вынужден напомнить, что проблема с Россией, о которой Вы упоминаете, не «возникла», как Вы изволили выразиться, а стала результатом полного краха внешней политики нынешнего руководства нашей страны, много лет направленной на «единение» и «братство» с Россией. Чего стоит это «братство» и чем оно может кончится, оппозиция предупреждала еще много лет назад. Нормальные политики после таких провалов с позором уходят в отставку, а не держатся за власть до последней возможности.

Возникшими трудностями мы отнюдь не наслаждаемся, а, повторяю, предлагаем пути выхода из создавшейся ситуации, неоднократно опробованные и принятые во всем цивилизованном мире. В том же интервью профессионального экономиста с двумя дипломами Андрея Юркова и его публикациях в газете «УзГорак» содержится, на мой взгляд, немало разумных и грамотных предложений. Другое дело, что Вы и Вам подобные в упор не хотите (или не можете) их слышать и понимать, а вместо этого продолжаете петь дифирамбы людям, ведущим страну к полному развалу экономики, а людей – к нищете.

Боюсь, что в несложном тексте этого интервью, который готовился с расчетом на самых разных, в том числе – не слишком экономически и политически образованных людей, Вы коечто просто не поняли. При чем тут Великая Победа? Речь, Василий Демьянович, идет о победе на выборах. Только и всего.

Кстати, цену же столь же любимой Вами и Вашими кумирами трескотни об «одной на всех Победе» (подчеркиваю – цену трескотни, а не Победы!) можно определить очень просто. Сравните при случае размеры пенсий, которыми наделило благодарное государство наших Победителей - ветеранов Великой Отечественной с размерами пенсий вдрызг проигравших войну бывших солдат Вермахта.

И уж совсем нелепо выглядит совет учиться уму-разуму у некоего Александра Проханова – российского националиста, чья газета «День» была закрыта еще в 90-е годы за пропаганду... фашизма. Да, сейчас этот человек издает в России газету «Завтра». Не поленился – поискал в Интернете материалы из этого издания. Предлагаю антифашисту Журавлеву и остальным читателям образец творчества этого столь обожаемого Василием Демьяновичем «умника», рассматривающего нашу страну исключительно как стартовую площадку для российских ракет (и, соответственно – мишень для ракет тех, с кем наши «союзники» соберутся воевать). Прошу простить за слишком длинную цитату, но думаю – она того стоит.

Продолжение на стр. 4

* Как известно, чтобы коверкать фамилии (см. заголовок статьи в «ЛШ») — большого ума не надо. Поэтому констатируем — мы умнее!

НАШ ОТВЕТ ЖУРАВЛЕВУ

Окончание. Начало на стр. 3

«Противовоздушная оборона Беларуси – часть ПВО России на западном направлении. В час «большой войны» отсюда полетят стаи крылатых ракет, срываясь с подвесок американских бомбардировщиков, стартуя с подводных лодок, что пасутся в Атлан-тике и Норвежском море... российские «Тополя» помчатся навстречу, реализуя по-следний сценарий Господа Бога, озвученный Иоанном Богословом на острове Патмос, и «скоротечный импульс», выпущенный из белорусских лесов, врывается в глубины Индийского, Тихого, или Атлантического океанов, достигает скрытой громады лодки, передает распоряжение поменять район базирования, или приказ на атомную атаку. Импульс «Судного Часа», что тлеет в «ядерном чемоданчике» Президента России».

Внимание, читатель!

После прочитанной выдержки попытайтесь ответить (не мне – себе) на вопрос – мог ли такое написать человек, находящийся в здравом уме?

Внимание, читатель!

Именно у написавшего все это человека, орган районной власти - государственная газета «Ленінскі шлях» и ее автор - горецкий педагог Василий Демьянович Журавлев, предлагают учиться «уму-разуму».

Внимание, читатель!

Захотите ли Вы, чтобы Ваши дети учились у педагога, кумиром которого является национал-шовинист, воспевающий ядерную войну? На всякий случай – этот педагог сейчас работает в Центре внешкольной работы на одной из ведущих должностей. Я лично своих детей туда не пущу ни при каких условиях.

Долгие рассуждения г-на Журавлева о выборах можно также долго и нудно опровергать, но не желая слишком уж «загружать» читателя длинными спорами, задам лишь один вопрос. Я ничего не утверждаю и никого ни в чем не обвиняю, но объясните мне пожалуйста - чем, кроме намерения манипулировать результатами голосования, можно объяснить:

а) отказ от установки прозрачных урн на избирательных участках,

б) формирование комиссий без участия представителей оппозиции,

в) организацию досрочного голосования за неделю до выборов при повсеместном давлении людей, которых на работе, в ВУЗах, по ТВ призывали, требовали, уговаривали идти голосовать именно досрочно.

Ни для кого не секрет, что избирательные урны при этом долгое время находятся вне какого-нибудь общественного контроля. Сделать с ними в эти часы можно (я снова ничего не утверждаю, поскольку не видел, но чисто теоретически – можно) все, что угодно. Тогда какой смысл в наблюдателях?

И снова о прогнозах. Практически всё, о чем говорит Андрей Юрков, увы, понемногу начинает сбываться. Кстати, с чего это Вы решили, что «Юрков не думал заниматься производством, потому что мечтал стать политиком»? Вся его трудовая биография (простите за избитый штамп) как раз и состоит из производственной деятельности: Экономический университет, Горецкий маслозавод, с-з Чкалова, Учхоз БГСХА. Непонятно, чему его может научить человек, никогда на серьезном производстве не работавший? Ведению свадеб?

Ах, с какой патетикой в заключительной части письма Вы, господин Журавлев, восклицаете: А давно ли были на той самой «Преме»? По логике, далее должно быть рассказано, как успешно работает этот завод, а также Завод напитков, и другие местные предприятия, которые в интервью действительно названы «полуживыми», поскольку таковыми и являются. Ну и где же Ваши доводы?

Так вот, Василий Демьянович, на «Преме» мы были. Сообщаем Вам, что ныне это предприятие, на котором некогда работало более тысячи человек, и на которое в силу высокой зарплаты и больших социальных возможностей было не так-то просто устроиться, доведено «до ручки». Долгие годы завод кое-как существует во многом за счет выделяемых, а не заработанных денег. Ныне там трудятся около сотни человек, а зарплата самых классных специалистов ненамного превышает сто долларов. Сравнивать ее с декларируемой средней зарплатой по стране я не буду – эту цифру Вы легко найдете в «Ленинском шляхе», «Советской Белоруссии» и прочих чэсных и правдивых изданиях.

Завод напитков, да будет Вам известно, давным-давно обанкрочен, причем последней каплей стала та самая «интеграция», когда российские «партнеры-инвесторы» выкачали из него все, что могли, а потом «сделали ручкой», бросив на произвол судьбы коллектив из почти ста человек.

Из свежих горецких «достижений» могу привести ситуацию, при попустительстве нашей власти сложившуюся вокруг «Бел-Роса», который без конца перерегистрируется, а люди не видят там зарплаты с прошлого года.

Продолжать? Если необходимо – скажите – продолжу. Примеров ох, как много. И не только в Горках.

Вас взволновали поездки Юркова по зарубежью? Но ведь именно благодаря им человек и может увидеть, как живут люди за рубежом и сравнить с тем, что, согласно Вашему утверждению, «делается в родной стране!» Именно – делается, а еще лучше – творится!

И не мы этой страной торгуем. Не Юрков и не Брокарев отдали в прошлом году БЕСПЛАТНО российским олигархам газопровод «Ямал-Европа», по которому через нашу страну проходит 2/3 транзитного газа. А «Белтрансгаз» недавно тоже мы продали? А вот теперь выставлены на «приватизацию» и крупнейшие белорусские заводы. Угадайте, читатели, кто их купит – мы с Вами, или березовские с абрамовичами?

Что же касается ненависти, то и здесь Вы, господин Журавлев, не правы. Человек, который ненавидит свою страну, либо из нее уезжает, либо сидит и бездействует, подстраиваясь под любые обстоятельства. И неизвестно, что хуже. Мы же, и я, и Юрков, и многие наши коллеги и единомышленники, все еще надеемся вернуть Беларусь в русло нормальной жизни. Мы хотим, чтобы наша зарплата позволяла развивать собственный бизнес, передавать его детям, нормально питаться, строить жилье... Чтобы белорусские Ветераны-Победители на свою пенсию не выживали, подкармливаясь копанием в огородах, или торговлей на рынках, а свободно ездили в санатории, покупали одежду и обувь в фирменных магазинах наших лучших фабрик, а не в грудах немецкого «секонд-хэнда». Наконец, мы хотим иметь возможность думать, что пожелаем и говорить, что думаем, без оглядки на «гуму» в руках полуграмотного верзилы в шлеме.

А если кто-либо позволит себе нас оскорбить, то должна быть и возможность непременно привлечь его к ответу в суде, что в ближайшее время мы и намерены и сделать.

Эдуард БРОКАРЕВ
Текст материала согласован с Андреем ЮРКОВЫМ

Дзень Волі

Накануне выхода этого номера в распоряжении редакции оказалось два очень схожих материала на одну тему. Автор одного - мэтр, профессиональный историк.
Другую статью предложили молодые ребята - студенты БГСХА, что само по себе уже радует. Интерес молодежи к реальной (как сейчас принято говорить) истории Беларуси свидетельствует о том, что для этой страны не все потеряно.

РЕДАКТОР

25 сакавіка 1918 года была абвешчана Беларуская Народная Рэспубліка.

У гісторыі нашай краіны вельмі шмат даволі яскравых і спрэчных падзей, да якіх сучасная ўлада ставіцца ці то занадта негатыўна, ці наогул іх змоўчвае, тым самым адмаўляе значную частку нацыянальнай гісторыі. Сярод такіх забытых на задворках гісторыі падзей трэба вызначыць абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі, якая за амаль два стагоддзя расейскага і польскага панавання на беларускіх землях была першай значнай спробай аднаўлення этнічнай незалежнасці беларускага народа ў межах сваёй Бацькаўшчыны.

Пасля разгону Першага беларускага з'езда ў беларускім руху набылі моц незалежніцкія настроі. Гэтаму садзейнічаў таксама і той факт, што на пачатых у канцы снежня 1917 г. перагаворах паміж Савецкай Расіяй і Германіяй лёс Беларусі вырашаўся без беларускіх прадстаўнікоў. Пасля абвяшчэння незалежнасці Літвы (16 лютага 1918 г.) Віленская Беларуская рада, абраная на беларускай канферэнцыі ў канцы сту-дзеня 1918 г., стала цалкам на незалежніцкія пазіцыі, але ўсё роўна не адмаўляла ідэю беларуска-літоўскай канфедэрацыі.

Пасля таго, як Л. Троцкі сарваў мірныя перагаворы ў Брэсце, Германія пачала 18 лютага 1918 г. наступленне на ўсход, што прымусіла савецкія ўстановы хутка эвакуіравацца з Мінска ў Смаленск. У гэтых умовах прадстаўнікі беларускіх арганізацый паспрабавалі апярэдзіць наступаўшых немцаў, зацвердзіць сваю ўладу. Але 21 лютага 1918 г. немцы былі ўжо ў Мінску. І ў той жа дзень Выканкам Усебеларускага з'езда звярнуўся да народаў Беларусі з 1-й Устаўной граматай і абвясціў аб фарміраванні Народнага Сакратарыята - урада Беларусі, на чале з Я. Варонкам, куды ўвайшлі прадстаўнікі Беларускай сацыялістычнай грамады, эсэраў, сіяністаў-сацыялістаў.

Хоць Выканкам Рады Усебеларускага з'езда і абвясціў сябе часовай уладай на Беларусі, фармальна беларуская дзяржава абвешчана не была. У Выканкаме строга прытрымліваліся рэзалюцыі Усебеларускага з'езда, паводле якой Беларусь павінна была ўваходзіць у склад Расійскай дэмакратычнай рэспублікі як аўтаномная адзінка з рэспубліканскім ладам.

Больш таго, 25 лютага немцы недвухсэнсова далі зразумець, хто валодае рэальнай уладай і з'яўляецца сапраўдным гаспадаром у Мінску. У той жа дзень у памяшканне Народнага сакратарыята ўвайшоў германскі камендант з салдатамі, заняў дом, выгнаў членаў "беларускага ўрада", канфіскаваў казну, іншы скарб і зняў сцяг, які быў вывешаны беларускімі дзеячамі.

А тым часам пры абыякавасці немцаў, у горадзе развар'яваліся польскія легіянеры з корпуса Доўбар-Мусніцкага - разрабавалі пошту і касы, забіралі скарб у людзей, культурныя каштоўнасці і харч. У такіх умовах прадстаўнікі беларускіх аб'яднанняў вырашылі з немцамі не сварыцца. 28 лютага дэлегацыя Народнага сакратарыята наведала рэзідэнцыю германскай ваеннай адміністрацыі, дзе выказала лаяльнасць да акупацыйных уладаў.

3 сакавіка 1918 г. быў заключаны паміж Расіяй і Германіяй Брэсцкі мір, паводле якога Расія страчвала значную тэрыторыю. Украіна і Фінляндыя прызнаваліся самастойнымі дзяржавамі. Інтарэсы беларусаў не былі прыняты пад увагу ніводным з бакоў. Паводле ўмоў Брэсцкага міру тэрыторыя Беларусі была падзелена па лініі Дзвінск-Свянцяны-Ліда-Пружаны-Бярэсце. Немцы арыентаваліся на стварэнне "малой Літвы" з далучэннем да этнічнай Літвы часткі беларускіх зямель, у тым ліку Віленшчыны і Гродзеншчыны. Астатняя тэрыторыя Беларусі разглядалася як прэрагатыва Расійскай Федэрацыі, часова акупаваная Германіяй.

Такія абразлівыя стаўленні да Беларусі выклікалі новы выбух нацыянальнай свядомасці. 9 сакавіка 1918 г. адбылося пасяджэнне Выканкама Усебеларускага з'езда, у якім таксама ўдзельнічалі прадстаўнікі некаторых мясцовых рад, земстваў, гарадскога самакіравання. На гэтым пасяджэнні была прынята 2-я Устаўная грамата. Цяпер краіна фармальна абвяшчалася Беларускай Народнай Рэспублікай, а Выканкам Усебеларускага з'езда пераўтвараўся ў Раду БНР. Абвяшчалася свабода слова, друку, сходаў, забастовак, хаўрусаў, "безумоўная вольнасць сумлення", недатыкальнасць асобы і жылля.

Трэба адзначыць, што некаторыя палажэнні 2-й Устаўной граматы супадалі з дэкрэтамі Савецкай улады. Так, абвяшчалася аб касаванні прыватнай уласнасці на зямлю, якая перадавалася "без выкупу тым, хто самі на ёй працуюць". Лясы, азёры і нетры зямлі абвяшчаліся ўласнасцю БНР, устанаўліваўся 8-гадзінны працоўны дзень.

Аднак БНР толькі дэкларавалася. Германская акупацыйная адміністрацыя спакойна рэагавала на гэтую акцыю. Немцы зразумелі, што ідэя нацыянальнай дзяржаўнасці, не падмацаваная масавым народным рухам, ва ўмовах жорсткай акупацыі рэальных перспектыў на поспех не мае. У той жа час кайзераўская Германія разлічвала праз беларускую тэрыторыю стварыць своеасаблівы калідор у Расію паміж Літвой і Украінай, каб абмінуць транзітныя дарогі праз нядаўна абвешчаныя маладыя дзяржавы і мець без усякіх пасрэднікаў адносіны з велізарным расійскім рынкам. У гэтых мэтах Германіі магла спатрэбіцца і "кішэнная" БНР.

Разам з тым некаторыя беларускія дзеячы не былі задаволены 2-й Устаўной граматай, паколькі яна не вызначала адносіны з іншымі дзяржавамі. Неўзабаве 6 сяброў Віленскай беларускай рады (В. Ластоўскі, браты Луцкевічы і інш.) былі кааптаваны ў склад Рады БНР, што ўмацавала незалежніцкую плынь у ёй. 23 сакавіка 1918 г. А. Луцкевіч прапанаваў Народнаму сакратарыяту абвясціць незалежнасць БНР.

25 сакавіка 1918 г. пасля вострых спрэчак на пася-джэнні Рады была прынята 3-я Устаўная грамата, у якой абвяшчалася незалежнасць БНР. Акт ад 25 сакавіка 1918 г. толькі дэкларадаваў незалежнасць. Для шырокіх мас ён быў нечаканым. Значная частка народа была не падрыхтавана да ўспрымання ідэі разрыву з Расіяй. Негатыўна да ідэі незалежнасці аднесліся расійскія эсэры і яўрэйскія сіяністы, якія марылі аб Расійскай федэратыўнай рэспубліцы з аднаўленнем Устаноўчага сходу.

Працяг на стар. 6

Дзень Волі

Пачатак на стар. 5

Не выяўлялі зацікаўленасці да БНР краіны Антанты і ЗША, бо не жадалі губляць для сябе адчыненай брамы для інтэрвенцыі супраць Савецкай Расіі. У гэтых умовах дзеячы БНР пачалі ствараць беларускі камандны склад, які прызначыў спецыяльнага камісара для ваенных спраў К. Езавітава, абвясціў аб узбраенні грамадзян. У адказ у пачатку красавіка 1918 г. нямецкія акупацыйныя ўлады заявілі, што яны забараняюць дзейнасць Народнага сакратарыята.

Пасля гэтых падзей узмацніўся ўплыў "Менскага беларускага прадстаўніцтва", у якім пераважалі правыя сілы, што выступалі супраць нацыяналізацыі зямлі і за далейшае беларуска-германскае збліжэнне. 12 красавіка 1918 г. сябры "Менскага беларускага прадстаўніцтва" (П. Аляксюк, Р. Скірмунт, А. Уласаў і інш.) былі кааптаваны ў склад Рады БНР, што змяніла суадносіны сіл на карысць правых.

Значных поспехаў БНР дасягнула ў развіцці асветы і культуры. Паводле розных падлікаў, працавалі ад 150 да 350 школ. Падрыхтоўка настаўнікаў вялася ў Свіслацкай семінарыі і Мінскім педінстытуце. У красавіку 1918 г. была заснавана Мінская вышэйшая музычная школа, якая неўзабаве пераўтварылася ў Беларускую кансерваторыю. У красавіку 1918 г. створана падрыхтоўчая камісія для адкрыцця Беларускага універсітэта ў Мінску, у якую ўвайшлі А. Смоліч, М. Доўнар-Запольскі, Я. Карскі і інш. Па ініцыятыве І. Луцкевіча ў 1918 г. была створана першая беларуская навуковая ўстанова - Беларускае навуковае таварыства ў Вільні. Выдаваліся беларускія кнігі, часопісы і газеты.

Напярэдадні гэтай даты мы вырашылі правесці маленькае сацыялагічнае анытанне сярод студэнтаў. Мы задалі такое пытанне "Ведаеце вы, чым вызначыўся дзень 25 сакавіка ў Беларускай гісторыі?"

Марына: Гэта неяк звязана з нашай краінай... Не, гэта нейкае новае свята... А не гэта звязана з нашай канстытуцыяй?

Сяржук: Даўно вывучаў гісторыю таму не памятую.

Лена: Гэта дзень абвяшчэння БНР, першае абвяшьэнне Беларускай незалежнасці.

Міхась: У гэты дзень распаўся Савецкі Саюз.

Аляксандр: А што там было, нічога там не было?

З гэтага маленькага моладзевага апытання мы можам зрабіць пэўныя высновы. Так падаўляючая большасць апрошаных упростак ня ведаюць з чым звязаны гэты дзень ў гісторыі нашай краіны, а гэта людзі якія вывучалі гісторыю і ў школе, і ў нашай Акадэміі.

Цяжка сабе уявіць, што б адказалі на гэтае пытанне людзі больш сталага ўзросту... Сумна, што беларусы з сваёй гісторыі добра запамінаюць гучныя імёны і факты савецкага часу, забываючысь на сапраўды значныя і сымвалічныя падзеі. Сумна...Але гэта бясспрэчны факт...

Падрыхтавалі А.КРЫВІЧ, М.НАРБУТ.

У артыкуле выкарыстаны матэрыялы дапаможніка для студэнтаў " Гісторыя Беларусі ў кантэксце еўрапейскай цывілізацыі" пад рэдакцыей Л.В.Лойкі

Радыё Свабода

Эўразьвяз яшчэ на год працягнуў санкцыі супраць Беларусі

Рада Эўрапейскага зьвязу ў часе сустрэчы ў Брусэлі ўхваліла падрыхтаванае раней амбасадарамі краінаў Эўразьвязу рашэньне аб тым, каб працягнуць яшчэ на год санкцыі супраць прадстаўнікоў беларускіх уладаў, тэрмін якіх меўся скончыцца 10 красавіка сёлета.

Санкцыі прадугледжваюць забарону для чатырох дзясяткаў беларускіх урадоўцаў, прадстаўнікоў судовай сыстэмы і праваахоўных ворганаў, іншых чыноўнікаў на ўезд на тэрыторыю Эўразьвязу, а таксама замарожваньне іхных рахункаў у эўрапейскіх банках.

Гэтыя захады былі зробленыя Брусэлем пасьля леташніх прэзыдэнцкіх выбараў, якія, паводле Эўразьвязу, не адпавядалі дэмакратычным стандартам, а таксама пасьля хвалі рэпрэсіяў супраць апазыцыйных палітыкаў.

"Сьпіс асобаў, супраць якіх уведзеныя санкцыі, застаецца нязьменным, але можа быць перагледжаны ў любы момант у адпаведнасьці з крытэрыямі, ад якіх гэты перагляд залежыць", - гаворыцца ва ўхвале Рады Эўразьвязу.

Аляксей Дзікавіцкі

У Клецку затрымалі выдаўца незалежнага бюлетэню

У Клецку затрыманы мясцовы актывіст дэмакратычнага руху Сяргей Панамароў. Ён пасьпеў паведаміць Радыё Свабода, што прычынай затрыманьня стала яго выдавецкая дзейнасьць.

"Бойкі Клецак" — мой бюлетэнь. За выраб і раздачу. Усе баяцца майго "Бойкага Клецку". Яны ня ведаюць, што можна рабіць са мною".

Бюлетэнь "Бойкі Клецак" зьяўляецца незарэгістраваным выданьнем. Выходзіць штотыднёва накладам 299 асобнікаў. У ім зьмяшчаюцца матэрыялы пра дзейнасьць беларускай апазыцыі, падзеі мясцовага жыцьця.

Магілёў: рэгіянальную арганізацыю Партыі БНФ пазбавілі офісу

Управа маёмасьці Магілёўскага гарвыканкаму не падоўжыла дамовы на арэнду офісу рэгіянальнай арганізацыі Партыі БНФ. Калі за месяц арганізацыя ня знойдзе новага памяшканьня, яна атрымае папярэджаньне ад управы юстыцыі.

Кіраўнік рэгіянальнай арганізацыі Партыі БНФ Рыгор Кастусёў тлумачыць скасаваньне дамовы імкненьнем улады зьнішчыць рэгіянальныя структураў Партыі БНФ.

Днямі сп. Кастусёў атрымаў ва ўправе юстыцыі новае пасьведчаньне рэгістрацыі.

Спадар Кастусёў пачаў шукаць новае памяшканьне.

Рыгор Кастусёў паведаміў Радыё Свабода, што ва ўправе маёмасьці яму далі сьпіс свабодных плошчаў, сярод якіх ёсьць памяшканьні ў тым жа будынку, адкуль арганізацыю толькі што выселілі.

Нагадаем, 7 сакавіка ў офіс арганізацыі ўварваліся міліцыянты й сканфіскавалі 600 асобнікаў газэты "Свабода" і 1000 улётак да сьвяткаваньня ў Менску Дня Волі. 12 сакавіка Рыгора Кастусёва выклікалі ў міліцыю. Там яго распытвалі пра статус арганізацыі й наяўнасьць дакумэнтаў, якія пацьвярджаюць законнасьць арэнды офісу.

Радыё Рацыя

Акцыя 25 сакавіка будзе мець выключна мірны і неканфрантацыйны характар

Аб гэтым заявіў па выніках паседжаньня аргкамітэту 25 сакавіка намесьнік старшыні Партыі БНФ Віктар Івашкевіч.

Як паведамляе прэс-група Партыі БНФ, у чарговым паседжаньні аргкамітэту 25 сакавіка, якое адбылося 28 лютага, акрамя Івашкевіча, узялі ўдзел намесьнік старшыні Аб'яднанай грамадзянскай партыі (АГП) Ігар Шынкарык, прадстаўнік групы Аляксандра Мілінкевіча Віктар Карнеенка, старшыня Рады інтэлігенцыі Уладзімер Колас, прадстаўнікі незарэгістраванай арганізацыі Малады Фронт.

Аргкамітэт абмеркаваў магчымыя сцэнары правядзеньня акцыі да Дня волі.

- Пры любых варыянтах разьвіцьця падзеяў, - кажа Івашкевіч, - акцыя Дня Незалежнасьці 25 сакавіка будзе мець выключна мірны і неканфрантацыйны характар.

Як паведаміў Радыё Рацыя Шынкарык, у бліжэйшы час аргкамітэт зьбіраецца зьвярнуцца да грамадзянаў, якія плянуюць узяць удзел у акцыі, і да сілавых структураў.

- Мы заклікаем грамадзянаў не рэагаваць на правакацыі, - кажа Шынкарык, - а таксама зьвяртаемся да сілавых структураў з заклікам не правакаваць людзей, не выконваць супрацьзаконных загадаў.

Намесьнік старшыні АГП падкрэсьліў, што "мы пойдзем на акцыю зь мірнымі лёзунгамі і зь мірнымі намерамі".

ДЗЕНЬ ВОЛІ – ДЗЕНЬ ЯДНАННЯ

Пачатак на стар. 1

Пасля разгону з'езда частка яго дэлегатаў сабралася ў чыгуначным дэпо і 18 (31) снежня 1917 г. было прынята рашэнне аб перадачы краёвай улады Радзе Усебеларускага з'езда. 21 снежня 1917 г. Рада Усебеларускага з'езда абрала са свайго складу Выканаўчы камітэт з 10 чалавек.

Такім чынам, Выканаўчы камітэт стаў законным (легітымным) упаўнаважаным органам I Усебеларускага з'езда. Гэта важна запомніць, бо і зараз некаторыя аўтары спрабуюць аспрэчыць легітымнасць рашэнняў Выканкама.

Далей падзеі разгортваліся наступным чынам.

Перагаворы савецкага ўрада з немцамі поспеху не мелі. 18 лютага 1918 г. немцы зноў пачалі наступленне і бальшавіцкі Аблвыкамзах, не здолеўшы абараніць Беларусь ад нямецкай акупацыі, 19 лютага ўцёк у Смаленск. З гэтага дня парадак у Мінску падтрымлівалі беларускія сілы.

У такіх варунках Выканкам Рады Усебеларускага з'езда, які выйшаў з падполля, абвясціў сябе найвышэйшай уладай на Беларусі і вылучыў са свайго складу першы беларускі ўрад – Народны Сакратарыят Беларусі начале з Язэпам Варонкам. Аб гэтым паведамлялася ў Першай устаўнай грамаце да народаў Беларусі, апублікаванай 21 лютага. Аднак незалежнасць Беларусі яшчэ не была абвешчана.

У гэты ж дзень у Мінску з'явіліся немцы. Яны прыйшлі як акупанты і поводзілі сябе адпаведным чынам. 25 лютага выгналі з памяшкання Народнага Сакратарыята службоўцаў, забралі касу, сарвалі бел-чырвона-белы сцяг. Аднак у выніку перамоваў 28 лютага нямецкая ваенная адміністрацыя дазволіла дзейнасць Народнага Сакратарыята.

Заняўшы тэрыторыю да Дняпра, немцы па прапанове Расіі зноў пайшлі на перагаворы і 3 сакавіка 1918 г. у Брэсце паміж Расіяй і Германіяй быў падпісаны трактат аб міры (Брэсцкі мір). Пра Беларусь нават не згадвалі, яе тэрыторыю сталі расцягваць на кавалкі суседнія краіны.

Такія абразлівыя стаўленні да Беларусі выклікалі новы выбух нацыянальнай свядомасці. 9 сакавіка 1918 г. адбылося пасяджэнне Выканкама Усебеларускага з'езда, у якім таксама ўдзельнічалі прадстаўнікі некаторых мясцовых рад, земстваў, гарадскога самакіравання. На гэтым пасяджэнні была прынята Другая ўстаўная грамата, якая мела канстытуцыйны характар. Цяпер краіна абвяшчалася Беларускай Народнай Рэспублікай. Выканкам Усебеларускага з'езда быў пераўтвораны ў Раду БНР, якая атрымлівала заканадаўчую ўладу (старшыня – Іван Серада). Выканаўчую ўладу (урад БНР) ажыццяўляў Народны Сакратарыят (старшыня – Язэп Варонка).

Другая устаўная грамата сцвярджала сацыялістычныя прынцыпы, шанавала правы нацыянальных групаў, касавала прыватную ўласнасць на зямлю, якая перадавалася тым, хто на ёй працаваў, уводзіла васьмігадзінны працоўны дзень. Па сваім дэмакратызме канстытуцыйная беларуская Грамата стаіць вышэй за канстытуцыю савецкай Расіі 1918 г. У БНР ніхто не пазбаўляўся права выбіраць і быць абраным. Была абвешчана свабода слова, друку, сходаў, забастовак, хаўрусаў, "безумоўная вольнасць сумлення", недатыкальнасць асобы і жылля.

Затое забаранялася вайна супраць рэлігіі і ўсялякая цэнзура.

БНР паўставала як дэмакратычная сацыялістычная дзяржава.

Насуперак стандартным абвінавачванням савецкіх часоў, што БНР – гэта стварэнне нямецкіх акупантаў, сучасныя гісторыкі пераканаўча даказалі, што немцы да фармавання вышэйшых дзяржаўных структураў Беларусі ніякага дачынення не мелі. Чальцы Рады і ўрада БНР былі прадстаўнікамі беларускага народа, абранымі на I Усебеларускі з'езд яшчэ ў снежні 1917 г.

Разам з тым некаторыя беларускія дзеячы не былі задаволены Другой устаўной граматай, паколькі яна не вызначала адносіны з іншымі дзяржавамі. 23 сакавіка 1918 г. А.Луцкевіч прапанаваў Народнаму сакратарыяту абвясціць незалежнасць БНР.

25 сакавіка 1918 г. пасля працяглага абмеркавання на пасяджэнні Рады была прынята Трэцяя ўстаўная грамата, у якой абвяшчалася незалежнасць БНР. Ужо 27 сакавіка была апублікавана пастанова аб арганізацыі мясцовага апарата ўлады, аднак яе практычнае ажыццяўленне пачалося толькі летам.

Урад БНР разгарнуў актыўную міжнародную дзейнасць. Незалежнасць БНР прызналі Украіна, Літва, Латвія, Эстонія, Фінляндыя, Чэхаславакія. Консульствы БНР былі адкрыты ў Германіі, Польшчы, Даніі, Турцыі і Расіі.

БНР выдавала сваім грамадзянам беларускія пашпарты, зацвердзіла ў якасці дзяржаўнай нацыянальную сімволіку: свой дзяржаўны герб – "Пагоню" (узброены рыцар на кані) і свой дзяржаўны бел-чырвона-белы сцяг. 12 красавіка 1918 г. Народны Сакратарыят БНР прыняў пастанову аб абвяшчэнні беларускай мовы дзяржаўнай і абавязковай для грамадзянаў рэспублікі.

Значных поспехаў БНР дасягнула ў развіцці асветы і культуры. Паводле розных падлікаў, працавалі ад 150 да 350 школ. Падрыхтоўка настаўнікаў вялася ў Свіслацкай семінарыі і Мінскім педінстытуце. У красавіку 1918 г. была заснавана Мінская вышэйшая музычная школа, якая неўзабаве пераўтварылася ў Беларускую кансерваторыю. У красавіку 1918 г. была створана падрыхтоўчая камісія для адкрыцця Беларускага універсітэта ў Мінску, у якую ўвайшлі А. Смоліч, М. Доўнар-Запольскі, Я. Карскі і інш. Па ініцыятыве І.Луцкевіча ў 1918 г. была створана першая беларуская навуковая ўстанова – Беларускае навуковае таварыства ў Вільні. Выдаваліся беларускія кнігі, часопісы і газеты.

Як сведчанне растучага аўтарытэту БНР можна разглядаць той факт, што па запрашэнні У.Леніна новы кіраўнік урада БНР А.Луцкевіч у лістападзе 1918 г. наведаў Маскву з мэтай нармалізаваць двухбаковыя адносіны. Аднак менавіта ў гэтыя дні стала вядома аб рэвалюцыі ў Германіі і яе капітуляцыі ў вайне. Бальшавікі зноў вярнуліся да сваёй ідэі сусветнай камуністычнай рэвалюцыі, а БНР у гэтым ім толькі перашкаджала. Былі перапынены ўсялякія кантакты з БНР. Савецкая Расія не прызнала незалежнасці нашай краіны і 17 лістапада Чырвоная Армія пачала наступ на Беларусь. 10 снежня чырвонаармейцы захапілі Мінск, а 5 студзеня 1919 г. – Вільню.

Рада і ўрад БНР, каб не быць арыштаванымі, мусілі выехаць з Мінска ў Гродна, а пасля ў эміграцыю – спачатку ў Літву, потым у Чэхаславакію. У розныя гады Рада знаходзілася ў Парыжы, ЗША, Канадзе. Зараз Раду БНР у эміграцыі узначальвае Івонка Сурвіла, беларуска, грамадзянка Канады, пражывае ў Таронта. У апошнія гады Рада папоўнілася прадстаўнікамі беларускага нацыянальна-дэмакратычнага руху (С.Навумчык), якія па палітычных матывах былі вымушаны пакінуць сваю радзіму.

Галоўнай заслугай дзейнасці ўрада БНР было тое, што ён азнаёміў грамадскасць суседніх краін з наяўнасцю беларускага нацыянальнага руху, акрэсліў этнічныя межы Беларусі, прадухіліў яе падзел паміж суседнімі дзяржавамі (Расіяй, Польшчай, Украінай, Літвой) як "нічыйнай" тэрыторыі. Пасля шматгадовага уціску і прыніжэння беларусы паўсталі як еўрапейскі народ, які абвясціў сваё гістарычнае права на месца пад сонцам. Вось чаму 25 сакавіка назаўсёды ўвайшло ў беларускую гісторыю як Дзень волі. Нягледзячы на ліквідацыю БНР, беларускім патрыётам удалося стварыць не проста беларускі ўрад, а Беларускую Народную Рэспубліку, якая на доўгія гады зрабілася ўзорам і сімвалам нацыянальнай дзяржаўнасці.

Аляксандр КАДАНЧЫК,
кандыдат гістарычных навук.

Не згубіце Свабоду 25 сакавіка!

Як звычайна зь пераходам на летні час мяняюцца частоты кароткіх хваляў, на якіх гучаць у эфіры праграмы Радыё Свабода. Сёлета наш вяснова-летні сэзон пачынаецца ў нядзелю, 25 сакавіка.

Вось наш расклад ад сакавіка да кастрычніка 2007 г. Для тых, у каго шкала прыймача ў мэтрах, падаем даўжыню хвалі ў мэтрах:

6.00-8.00
7115 кгц (42,16 м)
9635 кгц (31,14 м)
18.00-20.00
9725 кгц (30,85 м)
15215 кгц (19,72 м)
20.00-22.00
7115 кгц (42,16 м)
15215 кгц (19,72 м)
22.00-00.00
7115 кгц (42,16 м)
9750 кгц (30,77 м)

Зьвяртаем ўвагу на тое, што ад 25 сакавіка зьменяцца ўсе нашыя частоты на карoткіх хвалях.

Расклад вяшчаньня на сярэдніх хвалях застаецца той самы:

6.00-8.00, 18.00-00.00
612 кгц (490 м)

АД 25 САКАВІКА ШУКАЙЦЕ НАС НА НОВЫХ ХВАЛЯХ

ПЕРАКАЖЫЦЕ ГЭТУЮ ІНФАРМАЦЫЮ СЯБРАМ І ЗНАЁМЫМ

НЕ ЗГУБІЦЕ СВАБОДУ 25 САКАВІКА!

Практычныя парады ў пытаньнях прыёму нашых праграмаў з архіву перадачы "Настрой на Свабоду":

Новая перадача для слухачоў – "Настрой на Свабоду"

Сяргей Шупа, Прага

Мы працягваем атрымваць нараканьні нашых слухачоў наконт якасьці прыёму праграмаў. Каб разам з вамі палепшыць сытуацыю з прыёмам, Радыё Свабода пачынае сэрыю спэцыяльных перадачаў – "Настрой на Свабоду", прысьвечаных радыёпрыёму наагул і прыёму нашых праграмаў.

Сёньня мы пагаворым пра тое, як лепш слухаць нашыя праграмы на карoткіх хвалях.

Улічваючы эканамічную недаступнасьць заходніх прыймачоў, найлепшымі ў нашых умовах надалей застаюцца старыя Акіяны, ВЭФы, Ленінграды і падобныя прыймачы з расьцягнутымі дыяпазонамі карoткіх хваляў (25, 31, 41 і 49 мэтраў). Лепшыя, вядома, тыя, што могуць сілкавацца ад электрасеткі – ня трэба траціцца на батарэйкі. Вось жа, найперш трэба азнаёміцца з раскладам і частотамі нашых праграмаў – і паспрабаваць злавіць наш сыгнал на ўсіх частотах.

Рэч у тым, што ў розны час на розных частотах якасьць прыёму розная – трэба для кожнай праграмы выбраць адну-дзьве лепшыя частаты і запомніць іх.

Вось некалькі парадаў:

– пажадана зрабіць асобную антэну: трэба ўзяць 20-30 мэтраў тонкага медзянога дроту (накшталт абмоткі трансфарматараў) накруціць сьпіральлю, напр. на алоўку, і расьцягнуць пад стольлю (у драўляным, цагляным доме), або на бальконе ці за акном (у доме з жалезабэтонным зварным каркасам). Зачышчаны ад ізаляцыі канец замацаваць у антэнным гнязьдзе на задняй панэлі прыймача.

– прыймач разьмясьціць як мага далей ад тэлевізара, кампутара, лядоўні, пабытовых электрапрыладаў і пажадана бліжэй да вокнаў, радыятараў; часам мае сэнс паспрабаваць перанесьці прыймач у іншы пакой – наагул пашукаць месца ў доме, дзе чутнасьць найлепшая.

– праверыць прыём на ўсіх частотах і выбраць найлепшую для канкрэтнай гадзіны.

Вось наш расклад. Для тых, у каго шкала прыймача расьпісаная ў мэтрах, падаю таксама даўжыню хвалі ў мэтрах:

6.00-8.00
6170 кгц (48,62 м)
9635 кгц (31,14 м)
18.00-20.00
9725 кгц (30,85 м)
15215 кгц (19,72 м)
20.00-22.00
7195 кгц (41,70 м)
15480 кгц (19,38 м)
22.00-00.00
7115 кгц (42,16 м)
9750 кгц (30,77 м)
6.00-8.00, 18.00-00.00
612 кгц (490 м)

Зьвяртаюся да слухачоў з просьбай – напішыце, калі ласка, на якім прыймачы вы слухаеце нашыя праграмы (пры магчымасьці, калі ласка, назавеце дакладна марку прыймача, напрыклад, "Акіян-209" або "ВЭФ-202"), а таксама ці мае ваш прыймач дыяпазон карoткіх хваляў 19 мэтраў. Апрача гэтага запрашаю ўсіх тэхнічна дасьведчаных слухачоў дзяліцца сваімі парадамі і рэкамэндацыямі, якія б дапамаглі палепшыць прыём нашых праграмаў. Наш адрас у Менску – паштовая скрынка 111, Менск, 220005; адрас у Празе – Vinohradska 1, Praha 11000, Чэская Рэспубліка; ад 9 вечара да 9 раніцы ў Менску працуе наш тэлефон-аўтаадказьнік 290-39-52. Адрасы электроннай пошты - belarus@rferl.org.

Чакаем вашых водгукаў і жадаем добрага прыёму.

***

Для інтэрнэт-наведнікаў нагадваем, што нас можна слухаць у інтэрнэце і нават праз сатэліт:

• Жывы эфір беларускай службы Радыё Свабода ў фармаце Real Audio або Windows Media

• Поўны аўдыё-архіў за любы дзень у фармаце Real Audio або Windows Media

• Устаноўкі для слуханьня беларускай праграмы Радыё Свабода праз сатэліт:

Спадарожнік HOTBIRD 3
13° на ўсход
POLARIZATION: Vertical
FREQ: 12.226 GHZ
FEC: 3/4
SYMBOL RATE: 27.50 MS/s
VIDEO & PCR PID: HB1-8:4260
HB9-28:4360
DATA RATE: 192 kbps
ENCODING: MPEG2

Сакрэты добрага прыёму на сярэдняй хвалі

Сяргей Шупа, Прага

Усім нашым слухачам добры дзень. У папярэдняй перадачы мы гаварылі пра тое, як палепшыць прыём нашых праграмаў на карoткіх хвалях. Аднак апрача карoткіх хваляў Беларускую Свабоду можна прымаць і на сярэдніх хвалях. Падрабязьней пра гэта – у нашай сёньняшняй перадачы.

Перавага сярэдніх хваляў над карoткімі ў тым, што сярэднехвалевы дыяпазон мае абсалютная бальшыня прыймачоў, у тым ліку, напрыклад, аўтамабільных (аўтамабільны прымач з карoткімі хвалямі – вельмі вялікая рэдкасьць). Аднак маюць сярэднія хвалі і свой мінус – радыёперадатчык мусіць быць дастаткова магутны і знаходзіцца як мага бліжэй да месца прыёму. У нашым выпадку справы выглядаюць так: праграмы Беларускай Свабоды рэтрансьлююцца нашымі калегамі з Радыё Балтыйскія Хвалі праз перадатчык, які разьмешчаны ў самым цэнтры Вільні.

А што рабіць ты, хто жыве далей – за 100 і больш кілямэтраў ад Вільні?

Умовы прыёму на сярэдніх хвалях адрозьніваюцца ў залежнасьці ад таго – цёмна цяпер за акном або сьветла. У сьветлую частку сутак да прыймача даходзіць толькі гэтак званая наземная або паверхневая хваля – у нашым выпадку яна гасьне на адлегласьці каля 200 кілямэтраў ад Вільні, далей на частаце 612 кілягэрцаў удзень нас не чуваць.

У цёмную частку сутак пашыраюцца ня толькі наземныя радыёхвалі, але і гэтак званыя нябесныя або прасторавыя хвалі, якія адбіваюцца ад іянасфэры і вяртаюцца на зямлю, што значна пашырае дальнасьць прыёму. Таму ўвечары сярэднехвалевы дыяпазон запаўняецца галасамі станцыяў, якія працуюць на адлегласьці да некалькіх тысячаў кілямэтраў ад прыймача. Для нас з аднаго боку гэта добра, бо сыгнал віленскага перадатчыка можна прымаць на ўсёй тэрыторыі Беларусі. З другога боку – ў эфіры ў гэтым часе зьяўляюцца канкурэнты, а па-другое наземная і нябесная хваля могуць узаемна гасіцца, і ўтварацца сьляпыя зоны, дзе сыгнал ня чутны.

А зараз пра тое, як практычна палепшыць прыём нашых праграмаў на частаце 612 кілягэрцаў, г.зн. на сярэдняй хвалі 490 мэтраў. (Перавесьці частоты ў мэтры лёгка – трэба 300 000 (хуткасьць сьвятла) падзяліць на частату ў кілягэрцаў – атрымаем даўжыню хвалі ў мэтрах).

Найперш не забудзьцеся, што прыймач трэба разьмясьціць як мага далей ад тэлевізара, кампутара, лядоўні, пабытовых электрапрыладаў і пажадана бліжэй да вокнаў, радыятараў; часам мае сэнс паспрабаваць перанесьці прыймач у іншы пакой – наагул пашукаць месца ў доме, дзе чутнасьць найлепшая і дзе няма ніякіх тэхнічных перашкодаў – калі вы ўключыце прыймач на сярэдніх хвалях, нічога не павінна гудзець або трашчаць.

Уключыце прыймач у часе нашага вяшчаньня (ад 6-ай да 8-ай раніцы і ад 1800 да поўначы) і паспрабуйце злавіць нашую хвалю на частаце 612 кілягэрцаў або 490 мэтраў (у залежнасьці ад таго – якая разьметка ў вашым прыймачы).

Як толькі вы яе злавілі – паспрабуйце павольна паварочваць прыймач вакол вэртыкальнай восі пакуль не намацаеце найлепшую чутнасьць. Можна зрабіць наадварот – паварочваць, пакуль чутнасьць будзе найгоршая – і павярнуць прыймач на 90 градусаў. У ідэале ен мусіць глядзець сваёй пярэдняй або задняй панэльлю на паўночны захад – у бок Вільні. Гэтую апэрацыю варта паўтарыць у розных пакоях.

Вядома ж, калі вы жывяце ў доме з жалезабэтонных каркасных канструкцыяў, вам давядзецца зрабіць асобную антэну – для гэтага трэба ўзяць 20-30 мэтраў тонкага медзянога дроту (накшталт абмоткі трансфарматараў) накруціць сьпіральлю, напр. на алоўку, і расьцягнуць на бальконе ці за акном. Зачышчаны ад ізаляцыі канец антэны замацаваць у антэнным гнязьдзе на задняй панэлі прыймача.

Вось збольшага ўсё, што датычыць прыёму нашых праграмаў на сярэдніх хвалях. Чакаем вашых водгукаў пра якасьць прыёму.

Я зноў зьвяртаюся да слухачоў з просьбай – напішыце, калі ласка, на якім прыймачы вы слухаеце нашыя праграмы (пры магчымасьці, калі ласка, назавеце дакладна марку прыймача, а таксама ці мае ваш прыймач дыяпазон карoткіх хваляў 19 мэтраў. Апрача гэтага запрашаю ўсіх больш тэхнічна дасьведчаных слухачоў дзяліцца сваімі парадамі, якія б дапамаглі палепшыць прыём нашых праграмаў. Наш адрас у Менску – паштовая скрынка 111, Менск, 220005; адрас у Празе – Vinohradska 1, Praha 11000, Чэская Рэспубліка; ад 9 вечара да 9 раніцы ў Менску працуе наш тэлефон-аўтаадказьнік 290-39-52. Адрас электроннай пошты - belarus@rferl.org.

Чакаем вашых водгукаў і жадаем добрага прыёму.

«ГОРЕЦКИЙ ВЫБОР». Антибашистская газета. №14, март 2007 г. Издатель и главный редактор - Эдуард БРОКАРЕВ. Тел. 545 89 83
Тираж 299 экземпляров. Газета издается и распространяется в соответствии с законодательством Республики Беларусь